

1877—78 г., руски емигрантъ, тогава работникъ на папиросни кутии въ тютюневата фабрика „Енидже“ — се взе решение да се издирятъ между руските емигранти ония отъ тъхъ, които съществували въ освобождението на България, съ цель да имъ се помогне по нѣкой начинъ. Съ покана, въ българския вестници и въ руския в. „Русь“, участниците руси въ Освободителната война бѣха поканени — да се обадятъ, гдето има такива, като съобщатъ адресите си и дадатъ сведения за своето участие въ войната 1877—78 год.

Така се състави списъкъ на руските ветерани, попъленъ съ нуждните данни, и пишущиятъ тия редове единъ личенъ докладъ *) върху тежкото положение на руските ветерани — емигранти, представи на тогавашния Министъръ Председатель Министъръ на Външните работи Александър Стамболовски този списъкъ чрезъ покойния Министъръ П. Яневъ и г. К. Муравиевъ. Това бѣ къмъ срѣдата на декемврий 1922 г. Министъръ Председателятъ се отнесе твърде съчувствено къмъ повдигнатия въпросъ, като включи въ него и грижата за нуждаещите се български опълченци. По тоя путь Министерскиятъ Съветъ съ постановление отъ 2. II. 1923 год. учреди една Централна комисия въ София съ подкомисии въ окръжните и околийски центрове, като опредѣли следния съставъ на Централната Комисия: председатель Генералъ (тогава запасенъ) Лазаровъ и членове: Ф. Маноловъ, Г. Цвѣтковъ, полковникъ Ем. Ангеловъ, Г. И. Капчевъ и запасния майоръ Ив. Н. Николаевъ. Комисията заработи съ данните, които бѣ получила отъ инициаторите и пристъпили незабавно къмъ издирване останалите необадили се ветерани. Събраните по тоя начинъ пълни сведения бѣха систематизирани и докладвани отъ члена на Централната Комисия Ив. Николаевъ и списъците одобрени отъ сѫщата. Тѣ съдържаха имената на 75 руски ветерани въ България и на 17 такива въ странство. Отъ 92 ветерани, 40 бѣха генерали, останалите — щабъ и оберъ офицери, чиновници, войници и 2 милосердни сестри.

Успоредно съ тази дейност Централната Комисия

*) Тоя докладъ отсетне се върна въ Централната комисия при М-вото на Външните работи, въ чието дѣло е записанъ подъ вх. № 1.